

Industrins kapacitetsutnyttjande 1998-2008

NV0701

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	3
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	3
A.9	EU-reglering.....	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	5
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning.....	5
B.1	Innehåll.....	6
1.1	Statistiska målstorheter.....	6
1.1.1	Objekt och population.....	6
1.1.2	Variabler.....	6
1.1.3	Statistiska mått.....	6
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	6
1.1.5	Referenstider.....	6
1.2	Fullständighet.....	7
B.2	Tillförlitlighet.....	7
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	7
2.2	Osäkerhetskällor.....	7
2.2.1	Urval.....	7
2.2.2	Ramtäckning.....	7
2.2.3	Mätning.....	7
2.2.4	Svarsbortfall.....	8
2.2.5	Bearbetning.....	8
2.2.6	Modellantaganden.....	8
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	8
B.3	Aktualitet.....	8

3.1	Frekvens	8
3.2	Framställningstid	9
3.3	Punktlighet	9
B.4	Jämförbarhet och sam användbarhet	9
4.1	Jämförbarhet över tiden	9
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	9
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	9
B.5	Tillgänglighet och förståelighet	9
5.1	Spridningsformer	9
5.2	Presentation	9
5.3	Dokumentation	10
5.4	Tillgång till primärmaterial	10
5.5	Uppl ynningstjänster	10

Detta dokument avser referensåren 1998-2008. Det är framtaget 2013 av personal som inte arbetade på SCB under den perioden, och innehåller den information som var känd 2013. Det innebär att vissa uppgifter kan saknas eller vara bristfälliga, vilket kan vara av betydelse för förståelsen av kvaliteten i statistiken.

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

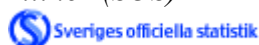
Ämnesområde: Näringsverksamhet

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Industrins kapacitetsutnyttjande

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100). www.scb.se/SOS

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation:

Postadress:

Besöksadress:

Kontaktperson:

Telefon:

Telefax:

E-post:

Statistiska centralbyrån

Box 24 300, 104 51 Stockholm

Karlavägen 100, Stockholm

Sofie Lord

08-506 945 87

08-506 945 71

fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	Box 24 300, 104 51 Stockholm
<i>Besöksadress:</i>	Karlavägen 100, Stockholm
<i>Kontaktperson:</i>	Sofie Lord
<i>Telefon:</i>	08-506 945 87
<i>Telefax:</i>	08-506 945 71
<i>E-post:</i>	fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken SFS 2001:99, förordning om den officiella statistiken SFS 2001:100 samt SCB:s föreskrifter SCB-FS 2013:06.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Sekretess gäller för de uppgifter som lämnas in till undersökningen. Uppgifter som behövs för forskningsändamål kan dock efter särskild prövning komma att lämnas ut.

A.8 Gallringsföreskrifter

Gallring regleras enligt beslut från Riksarkivet. I dagsläget överförs primäruppgifterna till registret och registret bevaras i enlighet med RAMS 2007:64.

A.9 EU-reglering

Statistiken har inte omfattats av någon EU-reglering.

A.10 Syfte och historik

Statistiken har kvartalsvis belyst utvecklingen av kapacitetsutnyttjandet inom industrin, såväl totalt som uppdelat på branscher.

Kapacitetsutnyttjandet har funnits som självständig statistikgren hos SCB sedan 1980, men är sedan 1998 en delprodukt i en större undersökning. 1998 slogs tre separata undersökningar Industrins leverans- och orderläge, Industrins lager samt Industrins kapacitetsutnyttjande ihop till en undersökning, *Kortperiodisk industrienkät*. Idag heter undersökningen *Konjunkturstatistik för industrin*.

Tabellen nedan sammanfattar de kända förändringar som undersökningen Konjunkturstatistik för industrin genomgått mellan 1998-2008. Det finns en risk att ytterligare förändringar genomförts, men dessa var inte kända när detta dokument togs fram.

Tidpunkt	Händelse
Mars 1998	Tre undersökningar slogs samman till den gemensamma undersökningen Kortperiodisk industrienkät
Mars 1999	Nytt system för periodomräkning och imputering infördes
Mars 2001	Cut-off på 50 anställda infördes för rapportering av variablerna produktion, order och lager
Mars 2001	Urvalsramen definierades i mars istället för i november
Början av 2003	Mindre SNI-omläggning från SNI 92 till SNI 2002
Mars 2003	Insamling av månadsuppgifter skedde varje månad, tidigare vid 11 tillfällen per år
Januari 2004	Publicering tidigarelagd med 5 dagar för månadsprodukter och 15 dagar för kvartalsprodukter
Mars 2004	Webblankett infördes som komplement till pappersblankett
Juni 2004	Annulerade order ska inte dras av vid rapportering av månadens ordergång enligt EU-förordning
Mars 2005	Industriproduktionsindex beräknades som ett kedjeindex, tidigare fastbasindex
Mars 2006	Undersökningen bytte namn till Konjunkturstatistik för industrin
Mars 2007	Rapportering av antal kalenderdagar och antal driftsdagar togs bort
April 2007	En blankettöversyn resulterade i ny utformning av blanketterna

A.11 Statistikanvändning

Statistiken har använts av myndigheter, enskilda företag och organisationer för branschstudier, marknadsanalyser och konjunkturbedömningar. Användare har varit främst Riksbanken, Konjunkturinstitutet samt Finansdepartementet.

A.12 Uppläggning och genomförande

Statistiken har under den aktuella perioden avsett att mäta de kortsiktiga förändringarna i kapacitetsutnyttjandet inom industrin. Kapacitetsutnyttjandet definieras som kvoten mellan faktisk produktion och total produktionskapacitet uttryckt i procent.

Uppgifter om kapacitetsutnyttjande samlades in via urvalsundersökningen Konjunkturstatistik för industrin (fram till 2006 hette undersökningen Kortperiodisk industrienkät). Rampopulationen har sedan 2001 definierats i mars varje år med hjälp av SCB:s företagsdatabas och omfattar företag inom näringsområdet *utvinning av mineral* och *tillverkningsindustri* (benämning enligt SNI 2007) med 10 anställda eller fler. Före 2001 definierades rampopulationen i november. Urvalets storlek mellan åren 1998 och 2008 har varit mellan 2000 till 2500 företagsenheter. Designen har varit stratifierat urval med obundet slumpmässigt urval inom strata, där stratifiering gjorts med avseende på branschtillhörighet och företagsstorlek. Varje år, med undantag av 2000, har ett nytt urval dragits där nya enheter har inkluderats, samtidigt som ett antal enheter har lämnat undersökningen.

Uppgifter om kapacitetsutnyttjande har samlats in med hjälp av webb- och pappersblanketter. Fram till 2004 användes enbart pappersblanketter. Granskning och eventuell rättning har genomförts av inkomna uppgifter. Därefter har totala leveransvärden skattats inom respektive bransch. Imputering har använts för att kompensera för både partiellt bortfall och objektsbortfall.

Utifrån skattade medelvärden har variabeln kapacitetsutnyttjande per bransch beräknats och publicerats. Parametern utgör ett viktat medelvärde, där antal anställda används som vikt.

Varje kvartal har statistiken publicerats i form av pressmeddelanden samt tabeller och diagram. Från början av 2000-talet har Industrins kapacitetsutnyttjande publicerats på SCB:s webbplats samt i Statistikdatabasen (tidigare kallad Sveriges Statistiska Databaser, SSD). Uppgifterna publicerades omkring 60 dagar efter referenskvartalets slut fram till 2003. Från och med 2004 har uppgifterna publicerats omkring 45 dagar efter referenskvartalets slut.

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering har skett.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Statistiken har under tidsperioden avsett att mäta och redovisa kvartalsvis kapacitetsutnyttjandet för olika branscher inom näringsområdet *utvinning av mineral* och *tillverkningsindustri* (enligt SNI 2007). Statistiken har baserats på material som samlats in via urvalsundersökningen Konjunkturstatistik för industrin (fram till 2006 hette undersökningen Kortperiodisk industrienkät).

Kvalitetsdeklarationen har därför främst inriktats på den del av undersökningen som rör insamlandet av uppgifter om kapacitetsutnyttjande.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Statistiken har redovisat kapacitetsutnyttjandet inom industrin, såväl totalt som uppdelat på ett visst antal branscher och MIG-grupper, Main Industrial Groupings, vilka är industrins huvudgrupper.

1.1.1 Objekt och population

Populationen har bestått av verksamhetsenheter inom näringsområdet *utvinning av mineral och tillverkningsindustri* (enligt SNI 2007) som tillhört ett icke-finansiellt företag eller statligt affärsverk och där företagsenheten har 10 anställda eller fler. Verksamhetsenheten är en branschmässigt avgränsad del av en företagsenhet.

Urvalsramen har definierats i termer av företagsenheter. Därför är urvalsobjekt företagsenhet, medan undersökningsobjekt är verksamhetsenheterna inom utvald företagsenhet.

1.1.2 Variabler

De uppgifter som har samlats in är kapacitetsutnyttjande under aktuellt kvartal. Kapacitetsutnyttjandet i procent definieras som kvoten mellan faktisk produktion och total produktionskapacitet.

Om kapacitetsutnyttjandet har understigit 100 procent skall en eller flera orsaker anges. Möjliga orsaker har listats som färdigtryckta alternativ i enkäten. Dessa variabler har inte publicerats utan har enbart använts i gransknings syfte.

1.1.3 Statistiska mått

Ett skattat medelvärde av variabeln kapacitetsutnyttjande har beräknats. Parametern har utgjort ett viktat medelvärde, där antal anställda använts som vikt.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Resultaten har redovisats fördelade på branschgrupper, aggregat och MIG-grupper.

1.1.5 Referenstider

Referensperiod för statistiken har varit kvartal.

1.2. Fullständighet

Statistiken har avsett att visa genomsnittligt kapacitetsutnyttjande hos industriföretag med minst 10 anställda. De branscher som har ingått i undersökningen hör till näringsområdet *utvinning av mineral* och *tillverkningsindustri* (enligt SNI 2007).

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Liksom i stort sett all statistik är även industrins kapacitetsutnyttjande behäftad med viss osäkerhet. Statistiken har baserats på uppgifter som samlats in via urvalsundersökningen Konjunkturstatistik för industrin och i avsnitt 2.2 görs en genomgång av dess felkällor samt vilka konsekvenser de medfört.

2.2 Osäkerhetskällor

Bland osäkerhetskällorna som beskrivs nedan har förmodligen främst mätfelet bidragit till den osäkerhet som finns i statistiken.

2.2.1 Urval

Urvalsramen under den aktuella tidsperioden har bestått av runt 7500 företagsenheter, medan stickprovsstorleken har varierat mellan 2150-2450 företagsenheter. Eftersom statistiken varit baserad på ett urval av objekt har en avvikelse uppstått mellan observerat resultat och det resultat som man skulle ha erhållit om en totalräkning gjorts. Någon uppskattning av osäkerhetsmarginaler har inte gjorts.

2.2.2 Ramtäckning

Undertäckning har utgjorts av nyetablerade företag som vid urvalstillfället inte varit registrerade i företagsregistret. Övertäckning har utgjorts av de företag som varit nedlagda, men som trots det funnits med i ramen vid urvalstillfället. Urvalet till den gemensamma undersökningen har sedan 2001 dragits i mars varje år för att fånga upp de företagsförändringar som skett vid årsskiftet.

2.2.3 Mätning

Funktionellt avgränsade industriverksamheter inom utvalda företagsenheter har rapporterat uppgifter om kapacitetsutnyttjande. En företagsenhet som ingår i urvalet måste således ha åtminstone ett industriarbetsställe och det är endast den industriella verksamheten som ska rapporteras.

När företagen har rapporterat kapacitetsutnyttjandet inom industriverksamheter finns en risk att företaget redovisar kapacitetsutnyttjandet för företagets totala verksamheter. Framför allt mindre företag kan uppleva det som ett problem att

särredovisa industriverksamhet från övrig verksamhet.

Eftersom många företag, främst mindre, inte har datasystem som stöder kvartalsredovisning av kapacitetsutnyttjande har antaganden gjorts om att mätfel finns i statistiken. Uppgifter om kapacitetsutnyttjande har byggts på en subjektiv uppskattning av produktionsnivåer och inte på en mätning av fysiska storheter. Även feltolkningar av anvisningar leder till mätfel.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Bortfallet i undersökningen Konjunkturstatistik för industrin har under den aktuella tidsperioden varit omkring 10-20 procent ej inkomna svar under en normal undersökningsomgång.

Det finns en risk att bortfallet lett till en systematisk under- eller överskattning av statistiken. Imputering har använts i syfte att försöka kompensera för bortfallsfelet.

2.2.5 *Bearbetning*

Uppgifter om kapacitetsutnyttjande har samlats in med hjälp av pappers- och webblanketter. För inkomna pappersblanketter har en förgranskning genomförts i samband med avprickning. Ofullständigt ifyllda blanketter har kompletterats på olika sätt innan de skickats vidare till dataregistrering.

Efter dataregistrering av pappers- och webblanketter har uppgifterna körts i ett mikrogranskningssystem. I mikrogranskningen har logiska kontroller och rimlighetskontroller gjorts där företag som har stor betydelse i branschen felsignalerats. Misstänkta fel har åtgärdats genom återkontakter i form av brev, telefonsamtal och på senare år även e-post.

En slutlig granskning har gjorts på aggregerade branschdata före publicering i samband med att de slutgiltiga resultaten beräknats.

2.2.6 *Modellantaganden*

Det är oklart om och i så fall vilka modellantaganden som varit under tidsperioden.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Någon uppskattning av osäkerhetsmått har inte gjorts.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Uppgifter om kapacitetsutnyttjande har samlats in varje kvartalsslut. Uppgifterna har publicerats fyra gånger per år.

3.2 Framställningstid

Industrins kapacitetsutnyttjande har publicerats omkring 60 dagar efter referenskvartalets slut fram till 2003. Från och med 2004 har uppgifterna publicerats omkring 45 dagar efter referenskvartalets slut.

3.3 Punktlighet

Publicering har skett enligt på förhand fastställd publiceringsplan.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Något som varit betydande för jämförbarheten över tiden är de förändringar av näringsgrensindelning som gjorts under åren. Exempelvis användes SNI 92 från 1995. Vid övergången till SNI 2002 år 2003 gjordes en mindre korrigering, dock inte en omläggning till en helt ny näringsgrensindelning.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Det är oklart hur jämförbarheten mellan grupper varit under den aktuella tidsperioden.

4.3 Sam användbarhet med annan statistik

Statistiken bör ha varit jämförbar med övrig Konjunkturstatistik för industrin då de härrör från samma urvalsundersökning.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Industrins kapacitetsutnyttjande har under den aktuella tidsperioden publicerats i form av pressmeddelanden, tabeller och diagram. Från början av 2000-talet har statistiken publicerats på SCB:s webbplats samt i Statistikdatabasen (tidigare kallad Sveriges Statistiska Databaser, SSD).

5.2 Presentation

Framgår av publiceringen.

5.3 Dokumentation

Dokumentation om undersökningen finns tillgänglig i form av Beskrivning av statistiken, som beskriver statistikens kvalitet, samt SCBDOK, som beskriver statistikens framtagning. Information om de slutgiltiga observationsregistren lagras i SCB:s databas MetaPlus. All dokumentation finns att tillgå på SCB:s webbplats.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Mikrodata som gör identifikation av objekt möjligt lämnas inte ut. SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial från tidigare undersökningar. Forskare, utredare, m.fl. kan efter prövning få tillgång till avidentifierat uppgiftsmaterial för egen bearbetning.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor om statistiken kontakta:

Sofie Lord

telefon: 08-506 945 87

Anna Björkesjö

Telefon: 08-506 943 73

e-post: fornamn.efternamn@scb.se alternativt konjind@scb.se.